

תפ"ח (ירושלים) 28728-08-17 - מדינת ישראל נ' מוחמד אבו ח'דיר

תפ"ח (ירושלים) 28728-08-17 - מדינת ישראל נ' מוחמד אבו ח'דיר ואח' מחוזי ירושלים

תפ"ח (ירושלים) 28728-08-17

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

נגד

1. מוחמד אבו ח'דיר

ע"י ב"כ עו"ד לאה צמל ומוחמד מחמוד

2. עבאס סלחי

ע"י ב"כ עו"ד נאיל זחאלקה

3. עמרו מעתוק

ע"י ב"כ עו"ד מוחמד מחמוד

בית המשפט המחוזי בירושלים

[08.01.2019]

לפני כב' השופט רפי כרמל, אב"ד

כב' השופט כרמי מוסק

כב' השופטת שירלי רנר

גזר דין

1. הנאשמים הורשעו, בגדר האישום הראשון בעבירה של חברות בארגון טרוריסטי לפי סעיף 3 לפקודה למניעת טרור, תש"ח - 1948, אשר הוחלף בסעיף 22 (ב) לחוק המאבק בטרור, תשע"ו - 2016 (תקופה שעד 1/1/16), בעבירה של חברות פעילה בארגון טרור לפי סעיף 22 (ב) לחוק המאבק בטרור (לתקופה שלאחר 1/1/16). נאשם 1 הורשע, בנוסף, בעבירת שידול לחברות בארגון טרוריסטי לפי סעיף 3 לפקודה בצירוף סעיף 30 לחוק העונשין, אשר הוחלף בסעיף 22 (ג) לחוק המאבק בטרור. בגדר האישום השני, הורשעו הנאשמים בעבירה של מעשה טרור, של קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 499(א) בצירוף סעיף 329 לחוק העונשין, בצירוף סעיף 37 (א) לחוק המאבק בטרור ובעבירה של הכנה למעשה טרור לפי סעיף 28(א)(3) לחוק המאבק בטרור בצירוף עבירה לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין. בגדר האישום השלישי, הורשעו הנאשמים בעבירה של החזקת נשק לפי סעיף 144(א) לחוק העונשין ובעבירה של ירי באזור מגורים לפי סעיף 340א לחוק. בגדר האישום הרביעי, הורשע נאשם 2 בעבירה של קשירת קשר לרכישת נשק לפי סעיף 144(א) בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין. האישום החמישי - בוטל. בגדר האישום השישי - הורשעו נאשמים 2 ו-3 בעבירה של ניסיון תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 274 ו-25 לחוק העונשין ובעבירת התפרעות לפי סעיף 152 לחוק העונשין. בגדר האישום השביעי - הורשע נאשם 3 בעבירה של ניסיון הצתה לפי סעיפים 448(א) סיפא ו-25 לחוק העונשין, בעבירת ניסיון תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות לפי סעיף 274 לחוק (שלוש עבירות), עבירת התפרעות לפי סעיף 152 לחוק (שתי עבירות), עבירה של מעשה פזיזות ורשלנות לפי סעיף 338 (א) לחוק.

2. על פי כתב האישום המתוקן, במהלך חודש אוקטובר 2016 התגייסו הנאשמים לארגון החזית העממית ונטלו חלק בפעילויות של הארגון. עובר לחודש מרץ 2017, גמלה בליבם של הנאשמים החליטו לבצע פיגוע נגד חיילים ישראלים, והם החלו לתכנן הוצאתו לפועל ביחד עם אחד בשם יאסר, שהוא חבר נוסף בארגון. ביחד הקימו חוליה להוציא התוכנית לפועל. חברי החוליה נפגשו במספר הזדמנויות החל מחודש מרץ 2017 עד מעצרים, כארבעה חודשים לאחר מכן, והנאשמים ויאסר קשרו קשר לבצע פיגוע ירי נגד כלי רכב של חיילים ישראלים או כוחות הביטחון הנוסעים בכביש העוקף של שכם, ולהשתמש במטעני חבלה. מהאישום הראשון עולה כי נאשם 1 הצטרף, עובר לאוקטובר 2016, לארגון החזית העממית אשר הוכרז עוד בשנת 1986 כארגון טרוריסטי. במהלך חודש אוקטובר 2016, נאשם 1 הציע לנאשמים 2 ו- 3 להתגייס לארגון, והם נענו בחיוב. נאשם 1 העביר לנאשמים 2 ו- 3 חוברת המלמדת דרכים להתמודד עם חקירות משטרה ושב"כ, כיצד להתנהל עם מכשיר סלולארי בכל הנוגע למעורבות בארגון ואמר להם כי במסגרת הפעילות בארגון, הם נדרשים לתלות פוסטרים של אסירים. לאחר שנאשמים 2 ו- 3 למדו את המידע שבחוברת, ערך להם נאשם 1 מבחן בכתב והודיע להם כי הם עברו את המבחן והם הצטרפו לארגון. נאשם 1 לימד את נאשמים 2 ו- 3 את הידוע לו על חקירות שב"כ ועל ההיסטוריה של פלסטין והחזית העממית. במהלך יום האם הפלסטיני שחל ביום 21/3/17, ביוזמת נאשם 1, נסעו הנאשמים ברכבו של נאשם 3 לחלק פרחים לאימהות שבניהן נהרגו, והנאשמים השתתפו, במהלך חודש רמאדאן של שנת 2017, במסיבת הוקרה לאסירים מטעם הארגון. בגדר האישום השני, נפגש נאשם 1 עם יאסר, וגמלה בליבם החליטה להקים חוליה לפיגוע נגד חיילים ישראלים. נאשם 1 הציע לנאשמים 2 ו- 3 להצטרף לחוליה זו, והם הסכימו. לביצוע התוכנית נפגשו הנאשמים בסמוך לחודש מרץ 2017 עם יאסר, שם הוחלט על הקמת החוליה ועל הצורך להצטייד בכלי נשק על מנת להוציא התוכנית לפועל. כעבור מספר ימים, נסעו הנאשמים ברכבו של נאשם 3 לביתו של יאסר בשכם, שם הראה להם יאסר את הכביש בו נוסעים כלי רכב ישראלים, והקבוצה החליטה לירות על כלי רכב של כוחות הביטחון במהלך נסיעתם באותו כביש. כן נמסר להם כי עליהם לרכוש כלי נשק ומדים צבאיים ולהתאמן בכלי הנשק. יאסר הציע לנאשמים להכין מטענים לפיגוע וחברי החוליה רכשו מי חמצן. בחודש אפריל 2017, נאשם 1 הכיר בחור המכונה שחס, ושאל אותו אם יש ברשותו כלי נשק, שחס השיב כי לחברו יש M16 בעלות של 30,000 ₪, אך ניסיון הרכישה לא יצא אל הפועל, אף שהנאשמים נפגשו עם אותו שחס לשם כך. בחודש רמאדאן 2017, נפגשו הנאשמים ויאסר באוהל התמיכה באסירים שובתי רעב, יאסר סיפר ליתר הנאשמים כי הוא יכול לרכוש ארבעה רובי קלשניקוב בעלות של 15,000 ₪ ויתכן כי לא כל כלי הנשק כשירים ואולי יוכלו להרכיב מארבעת כלי הנשק כלי נשק אחד שיוכל לירות, והנאשמים החליטו כי עבור כלי נשק זה, ישלמו סך של 5,000 ₪, אך בסופו של דבר הרכישה לא התאפשרה. הנאשמים ביצעו ניסיונות נוספים לרכוש כלי נשק. ביום 14/7/17, נאשם 3 הציע לנאשם 2 ואחרים להניח מטעני צד בסמוך לרכב משטרה שעובר בשועפט, נאשם 2 התנגד להצעה. ביום 14/7/17, נאשמים 2 ו- 3 נסעו לפגוש את יאסר ברמאללה לקדם את תוכנית הפיגוע, אך המפגש לא יצא אל הפועל, אם כי נאשם 2 התקשר בהמשך ליאסר ואמר לו כי השיג תמיכה כלכלית לביצוע הפיגוע המתוכנן. באישום 3 מפורט כי במהלך חודש מרץ 2017, פנה אחד בשם סולטן לנאשם 1, וביקש ממנו לדאוג לתקן כלי נשק מסוג קרלו שברשותו, נאשם 1 אסף את הנשק ביחד עם נאשם 3 והחביאו בביתו של נאשם 1. כעבור מספר ימים, נאשם 2 תיקן את כלי הנשק בנוכחות כלל הנאשמים, ובהמשך, הנאשמים ביצעו ניסוי ירי של כדורים בודדים בכלי הנשק, ולאחר מכן הושב כלי הנשק לסולטן. בגדר אישום 4 (המיוחס לנאשם 2 בלבד), הציע אחד בשם שמאסנה לנאשם 2 כי ירכשו נשק ביחד ויתחלקו בעלויות הרכישה בסך של 20,000 ₪. נאשם 2 הסכים, אך הרעיון לא יצא אל הפועל. אישום מס' 6 (נאשמים 2 ו- 3), מייחס לנאשמים אלה זריקת שברי אבנים לעבר כוחות צה"ל שעמדו במרחק של כ- 100 מ', זאת בשנת 2014. שני הנאשמים נפגעו מירי כדורי גומי באותו אירוע. אישום מס' 7 (נאשם 3 בלבד), נאשם זה השתתף בהתפרעות במהלך שנת 2014 במועד שאינו ידוע, במהלכה יודו אבנים רבות לעבר כוחות הביטחון. נאשם 3 זרק שני זיקוקים ממרחק של 100 מ' מכוחות הביטחון. ביום 3/7/14 השתתף נאשם 3 בהתפרעות נוספת בשועפט. נאשם 3 ידה בקבוק תבערה לעבר משאית שהתזזה מים לעבר המתפרעים. הבקבוק פגע במראה הצדדית של המשאית. למחרת ידה נאשם 3 אבנים לעבר כוחות הביטחון וכך גם ביום שלאחר מכן.

3. הנאשמים 1 ו- 3 הנם ילידי 1995. נאשם 2 יליד שנת 1994. לנאשם 1 שלוש הרשעות קודמות, האחרונה משנת 2014 בעבירות התפרעות, ניסיון תקיפת שוטר ועוד, וכן שתי הרשעותיו הקודמות משנת 2014 (השתתפות בהתפרעות), משנת 2012 (חבלה במזיד ברכב וסיכון אדם בנתיב תחבורה). בגין כל ההרשעות הקודמות, ריצה נאשם זה גם עונשי מאסר בפועל. לנאשם 3 הרשעה קודמת משנת 2014 בעבירת ניסיון תקיפה והיזק לרכוש, הוא נדון לעונש מאסר בפועל בגין הרשעה זו. בעניין שלושת הנאשמים התקבלו תסקירי שירות מבחן. מהתסקיר הנוגע לנאשם 1 עולה כי הוא רווק ללא ילדים, השתלב בלימודים אקדמיים באוניברסיטת ביר זית בשנת 2016, עבד בעבודות מזדמנות, תיאר עצמו כאדם נורמטיבי וטען כי תנועת החזית העממית משקפת במידה מסוימת את תפיסת עולמו, שכן התנועה כוללת בתוכה גם ערכים לשיוויון החשובים לו. הנאשם הסביר את מעשיו על רקע מחויבות לארגון, התקשה להביע תחושת חרטה. שירות המבחן המליץ על עונש מאסר בפועל שיתכן שיציב גבול מרתיע לנאשם ועונשים מותנים ארוכים ומרתיעים, שיתכן שיהא בהם להפחית את הסיכונים להישנות התנהגותו. בתסקיר שניתן בעניינו של נאשם 2, מפורט כי גם הוא רווק, סיים 12 שנות לימוד, ולאחר מכן לימודי מקצוע בתחום מיזוג אוויר, השתלב בתחום העבודה ביחד עם נאשם 3 באותו עסק. נאשם 2 צימצם את חלקו לפני שירות המבחן וטען כי הוא לא יזם פעולות או נטל חלק בתכנון. שירות המבחן המליץ בעניינו, כפי שהמליץ בעניינו של נאשם 1. בתסקיר בנוגע עם נאשם 3, מפורט כי הוא סיים 12 שנות לימוד, השתלב לאחר מכן בשוק העבודה, בהמשך עבד עם נאשם 2 באותו מקום עבודה. מפורט בתסקיר כי נאשם 3 סירב לקשרים עם הארגון במהלך מעצרו, קיבל אחריות על מעשיו, וטען כי פעל באותה תקופה ללא בקרה מספקת על מעשיו, ותפס חלק ממעשיו כשוליים. לדבריו הוא לא ראה פסול להשתייכות לארגון, ותיאר את התנהלותו ככדור שלג שהלך וגדל. המלצה בעניינו, כפי שבאה בעניין הנאשמים האחרים.

4. ב"כ המאשימה טענה כי נאשמים 1 ו- 3 הנם בבחינת שור מועד, שכן בעבר הורשעו בעבירות רלבנטיות, במיוחד נאשם 1, אשר לאחר כל עונש מאסר בגין העבירות שעבר החל מגיל 16, הוא חוזר לבצע עבירות נוספות, שהולכות ומחמירות. נטען כי נאשם 1 הנו הדומיננטי והמוביל מבין הנאשמים, אם כי נדרש עונש חמור יותר לנאשם 3, זאת בשל העבירות אותן עבר באישומים 6 ו- 7, והעונש המותנה לתקופת 6 חודשים, שניתן להפעילו. נטען כי הנאשמים ידעו שהם מצטרפים לארגון טרור, נאשם 1 גייס אותם, הדריך אותם, ערך להם מבחן קבלה והם התארגנו לביצוע פיגוע, תוכנית שלא צלחה, לא מאחר שלא היו רציניים, אלא להיפך, הם עשו מאמצים להשגת נשק, הגיעו לשלב של שימוש בנשק (אימון ירי), עשו מאמצים להשגת נשק לצורך פעולות טרור. בא פירוט לעבירות הנוספות באישומים 6 ו- 7 ולחומרתן. נטען כי הערך שנפגע הנו שלום הציבור ובטחונו, הנזק שהיה צפוי הינו חמור: תכנון פיגוע ירי לעבר כלי רכב של חיילים. באה הפנייה למתחמים שנקבעו לעבירות השונות. נטען גם כי שיקולי הרתעת הנאשמים, הרתעת הרבים, הוא שיקול מרכזי בענין זה. עמדת המאשימה הנה כי יש לגזור על נאשם 1 - עשר שנות מאסר. על נאשם 2 - להטיל אותו עונש, שכן אף שאין לו הרשעות קודמות, הוא הורשע בעבירות נוספות, ועל נאשם 3 - עונש של 12 שנות מאסר בגין האישומים האחרים, וכן מאסר מותנה וקנס משמעותי.

5. ב"כ נאשם 1, ביקשה להציב פרופורציות למעשי הנאשמים. נטען כי כתב האישום עבר תיקון משמעותי כמפורט שם. נטען כי ההדרכה שהעביר נאשם 1 לנאשמים האחרים הייתה כושלת, זאת לאור התוצאות. הפעילות המסיבית של הנאשמים, כללה ביקורים אצל המשפחות ביום האם הפלסטיני. לעניין הרצון לבצע פיגוע נגד רכב חיילים והניסיונות להשיג כלי נשק, אלה נגמרו בלא כלום, תוך שלא יצאו אל הפועל. נאשם 1 הנו סטודנט כבן 23, קיבל אחריות על מעשיו. ב"כ נאשם 1 הפנתה למקרים חמורים יותר מעניינו של נאשם 1, שהם היו ראויים לעונש של כ- 10 שנות מאסר, כפי שטענה המאשימה, להבדיל ממעשיו הקלים יותר של הנאשם. לצד זאת הוגשה פסיקה גם מבתי דין צבאיים על מעשים דומים, שם הוטלו עונשים קלים בהרבה. לאור כך, לאור אי הרחקת הלכת בתוכנית הנאשמים, ולאור הודאתו, טענה באת כוח נאשם 1, כי אין לגזור על נאשם 1 יותר מארבע שנות מאסר בפועל.

ב"כ נאשם 2 טען כי אין מקום לגזור על נאשם 2 אותו עונש כמו העונש לו עתרה לגבי נאשם 1, מה עוד שהמתחמים להם טענה המאשימה אינם מבוססים. נטען כי קיימת כפילות בעבירות המיוחסות לנאשם (הכנה וקשירת קשר), והענישה, בכל מקרה, לכל היותר, מובילה לעונש של 14 שנות מאסר, ועל כן, אין מקום לטעון למתחם שקצו העליון הנו 12 שנות מאסר, מה עוד שמדובר בנורמה חדשה אשר יישומה צריך להיות מיושם בהדרגה. נטען כי נאשם 1 הנו הדומיננטי והמוביל ומעמדו של נאשם 2 פחות, וקיים ביניהם פער תהומי, כאשר נאשם 2 הביע דעתו ברגע האמת, שאין לו תעוזה לבצע את המעשים. נטען כי בין יתר השיקולים צריך להביא בחשבון את העובדה שיישום הרעיונות של הנאשמים, חמורים ככל שיהיו, היה רחוק מביצוע, כוללני, ולא נעשו מעשים ממשיים לקראת שלב הביצוע. נטען כי יש לגזור על נאשם 2 עונש שלא יעבור תקופה של שלוש שנות מאסר. נטען כי מעשיו האחרים של הנאשם, אינם בעלי משקל: מדובר על ידיו אבנים במרחק של 100 מ' בתקופה שלפני ארבע שנים והאישום בנוגע לרכישת נשק אינו אלא דיבורים בלבד. מדובר בצעיר ללא עבר קודם. מהתסקיר עולה כי הוא העמיד גבולות להתנהגותו, לרבות קבלת אחריות והודאה. באה הפנייה להחלטות שונות בנוגע עם מעשים חמורים יותר, שם הוטלו עונשים קלים בהרבה מאלה שנטענו על ידי המאשימה, ומנגד, הפנייה לע"פ 8457/15, שם ניתנו עונשים לתקופה של 6 - 12 שנות מאסר על מעשים חמורים בהרבה.

ב"כ נאשם 3 הצטרף לטיעוני חבריו. נטען כי נאשם 3 לא היה הדומיננטי, ועל כן כיצד מתבקש להטיל עליו את העונש החמור מבין השלושה, חלקו היה צר. האישום השלישי נוגע למעשים משנת 2014, שאז, הענישה בגין אותם מעשים, הייתה חודשי מאסר ספורים. נאשם 3 לא הציע לרכוש נשק, לא יזם את הקשר. אף שתסקיר שירות המבחן המליץ על מאסר בפועל, לא הומלץ על מאסר ממושך, ולכן, כך נטען, העונש המתאים לנאשם זה הנו 42 חודשי מאסר בפועל.

דיון ומסקנות

6. גזירת דינו של הנאשם באה במסגרת הוראת תיקון 113 לחוק העונשין - הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה. בהתאם להוראת סעיף 40 ב לחוק העונשין, העיקרון המנחה בענישה הנו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמתו של הנאשם, ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. הוראת סעיף 40 ג (א) קובעת כי יש לקבוע מתחם ענישה הולם למעשה העבירה שביצע הנאשם בהתאם לעיקרון המנחה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה כמפורט בסעיף 40 ט לחוק (סעיף 40 ט מפרט נסיבות בהן יש להתחשב, במידה שהתקיימו וככל שהן משפיעות על חומרת מעשה העבירה ואשמו של הנאשם, ביניהן התכנון, חלקו היחסי של הנאשם, הנזק שנגרם וכמפורט באותו סעיף). כן קיימות הוראות בדבר אפשרות חריגה ממתחם הענישה (במקרה של אפשרות שיקום - סעיף 40 ד), ובמקרים של הגנה על שלום הציבור, הרתעה אישית או הרתעת הרבים, מקום שנמצא לכך צורך (סעיפים 40ה', 40ו', 40ז') ובלבד שהעונש לשם הרתעה אישית או הרתעת הרבים לא יחרוג ממתחם הענישה.
7. מעשי הנאשמים נועדו לפגוע בביטחון הציבור ובשלומם. אמנם מדובר במעשים (בכל הנוגע לאישומים המשותפים), שעיקרם לא יצא אל הפועל, אך נעשו צעדים מעשיים לקראת יישומם. ההכנה לחקירות משטרה ושכ"כ מעידה על המחויבות שגילו הנאשמים לדרך בה ביקשו ללכת. הנאשמים היו חברים בארגון טרוריסטי, חברותם הייתה פעילה באותו ארגון. נאשם 1 הוא זה ששידל את חבריו לחברות בארגון זה. באשר לאישום 2 - תכנון פיגוע הייר - אמנם בסופו של דבר לא עלה ביד הנאשמים לרכוש רובים או נשק חם אחר, אך הם החליטו על הקמת חוליה שאמורה לבצע פיגוע נגד חיילים ישראלים, הם מצאו אתר שמתאים להוצאת תוכניתם לפועל, הכולל ירי לעבר כלי רכב בו יסעו חיילים ישראלים, רכשו מי חמצן לצורך הכנת מטענים, וקיימו דיון ממשי ומעשי לגבי רכישת כלי הנשק מסוג קלשניקוב והסכום אותו הם היו מוכנים לשלם עבור כלי נשק אחד מסוג זה. הנאשמים אף פנו, במספר הזדמנויות, לאחרים בניסיון להשגת כלי נשק לשם ביצוע פיגוע. הנאשמים, כל אחד כפי חלקו, פעל להוצאת התוכנית אל הפועל, תוכנית שנפגעה עקב מעצרם ולא עקב חרטה או הבנת הפסול שבמעשיהם. אישום מס' 3 מבשר על עליית מדרגה: נאשם 1 אסף ביחד עם נאשם 3 כלי נשק, נאשם 2 תיקן את כלי הנשק בנוכחות חבריו, והשלושה ערכו אימונים בנשק.
- בכל הנוגע לאישומים 1 עד 3 המתחם הראוי לאישומים אלה, המשולבים אחד בשני, הנו 5 - 11 שנות מאסר (ויש לזכור כי נאשם 1 הורשע בעבירה נוספת של שידול לחברות בארגון טרוריסטי). המתחם הראוי לאישום 4 הנו 9 חודשי מאסר עד 30 חודשי מאסר. המתחם הראוי לאישום 6 הנו עד שנת מאסר. ולגבי אישום 7, המתחם הראוי הנו 12 עד 32 חודשי מאסר.
- לצד זאת, יש להביא בחשבון את הודאת הנאשמים, את גילם הצעיר. אין להתעלם מהרשעותיהם הקודמות של הנאשמים 1 ו- 3, הרשעות רלבנטיות לענייננו, ולצד זאת יש לזכור את עברו הנקי של נאשם 2.
- נאשם 1 היה אמנם הדומיננטי אך נאשם 2, שהנו נטול הרשעות קודמות, מעורב, בנוסף, באישומים 4 ו- 6 ונאשם 3 מעורב, בנוסף, באישומים 6 ו- 7. עיקר המשקל נוגע לאישומים 1 - 3, והדומיננטיות של נאשם 1 והרשעתו בעבירה נוספת בגדר אישום 1, "שוות ערך" להרשעות נאשמים 2 ו- 3 באישומים הנוספים, ועל כן עונשם אמור להיות דומה.
- התוצאה היא שאנו גוזרים על הנאשמים כלהלן:
- א. נאשמים 1 ו- 3, עונש של 6.5 שנות מאסר בניכוי ימי מעצרם.
- ב. נאשם 2 - עונש של 6 שנות מאסר בניכוי ימי מעצרו.
- ג. על שלושת הנאשמים מאסר מותנה לתקופה של 8 חודשים והתנאי הוא שהנאשמים לא יעברו עבירה מסוג פשע בתוך 3 שנים מיום שחרורם ממאסר.
- זכות ערעור לבית משפט העליון בתוך 45 יום מהיום.
- ניתן היום, ב' שבט תשע"ט, 08 ינואר 2019, במעמד ב"כ המאשימה, באי כוח הנאשמים והנאשמים עצמם.